

NAMAZIN ANLAMINDA DERİNLEŞMEK

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki;

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْطَلِقُ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيُصَلِّي، وَصَلَاتُهُ لَا
تَعْدِلُ جَنَاحَ بُعُوضَةٍ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَأْتِي الْمَسْجِدَ
فَيُصَلِّي، وَصَلَاتُهُ تَعْدِلُ جَبَلَ أُحُدٍ إِذَا كَانَ أَحْسَنَهُمَا
عَقْلًا. قِيلَ: وَكَيْفَ يَكُونُ أَحْسَنَهُمَا عَقْلًا؟ قَالَ:
أُورَعُهُمَا عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَأَحْرَصُهُمَا عَلَى أَسْبَابِ
الْخَيْرِ، وَإِنْ كَانَ دُونَهُمَا فِي الْعَمَلِ وَالتَّطَوُّعِ

Inne'r-racüle veyün harbi ile'l mescid ve yusallî ve salâtuhû lâ kaduhu

- a. **Biri Mescidde Namaz Kılar, Fakat Kıldığı Namaz Değer Taşımaz, Akılcı Güzel Olan Bir Başkası da Kılar Uhud Kadar Sevap Alır**

*Innemâ cemea baûda.*¹

“Adam kalkar, mescide gider ve namaz kılar. Fakat kıldığı namaz Allah indinde, sivri-sinek kanadı kadar bile bir değer taşımaz.”

¹ Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, II, 356.

Adam kalkıyor camiye gidiyor. Camiye gitmek sevap, abdest almak sevap, namaz kılmak sevap, cemaatle kılmak sevap, ama Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor.

“Muhakkak ki adam, kişi kalkar mescide gider, orada namaz kılar ama kıldığı namaz Allah’ın indinde bir sivrisinek kanadına bile denk olmaz. O kadar hafif, o kadar kıymetsiz.”

Ve inne’r-racüle le-ye’tiye’l-mescide fe-yusallî ve salâtühû ta’dilü cebel-i Uhud.
“Buna mukabil, bunun karşılığı olarak bir başka kişi de mescide gelir, namaz kılar; onun namazı ise Uhud Dağı gibi olur.”

Biliyorsunuz, Uhud Dağı Medine’de; Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in yaşadığı, bu mübarek sözlerin, hadîs-i şerîflerin söylendiği yerde, insanların hemen gözünün önünde olan bir dağ. Uhud Dağı, kocaman bir dağ. Peygamber Efendimiz, gözünün önünde olan bir şeyi anlatıyor.

Uhud Dağı Medine’de, ortada, kocaman bir dağdır. Her tarafı ovardır, ortada tektir. Adı tek kelimesi, *ehad* kelimesiyle ilgili, yani

“bir tanecik.” Ortada tek olduğu için o ismi almış.

Kocaman bir dağ; Medine’den baktığın zaman gözü doldurur.

Bir de Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Uhud öyle bir dağdır ki biz onu severiz, o da bizi sever.”

Peygamber Efendimiz’in sevdiği bir dağ. Peygamber Efendimiz de seviyormuş. Tabi dağ gibi böyle cemâdât olan şeylerin sevgisi bize göre nasıl oluyor, bilmiyoruz ama dağlar taşlar Allah’ın mübarek kullarını severler. Hatta ağaçlar, taşlar, Peygamber Efendimiz’e selam verirlerdi, biliyorsunuz.

Evet, Uhud Dağı kadar çok sevap alıyor.

Birisi sivrisinek kanadı kadar tutmuyor, ötekisi ise Uhud Dağı kadar çok sevap alıyor. Adamlar aynı mescitte aynı namazı kılıyor; ama birisi o kadar kıymetli, birisi o kadar kıymetsiz.

İzâ kâne ahsenehümâ aklen.

Bu nereden fark ediyor?

İkinci adamın namazı, niçin Uhud Dağı kadar muazzam oluyor?

İzâ kâne ahsenehümâ aklen. “Akılca daha güzel durumda ise oradan oluyor.”

Aklından dolayı namazının sevabı Uhud Dağı kadar muazzam oluyor. Aklının azlığından dolayı namazı sivrisinek kanadı kadar bile tutmuyor, o kadar hafif oluyor.

Demek ki namaz kılıyorken aklı uçup başka yerlere gitmişse sivrisinek kadar kıymeti olmuyor. Aklını ibadete tam verebilmişse Uhud Dağı kadar kıymetli oluyor.

Ama soruyorlar:

Kıyle ve keyfe yekûnü ahsenehümâ aklen. “Yâ Resûlallah! Nasıl akılca daha iyi olabilir? Akılca daha güzel durumda olması, ne demek?”

b. Akılca Güzel Olmak; Allah'ın Haram Kıldıklarından Sakınmak, ve Sevap Kazanmada Gayretli Olmaktır

Efendimiz'in cevabı önemli. Sizler için ve benim için önemli:

Kâle evraahümâ an mahârimi'llâh. “Allah'ın haram kılmış olduğu şeylerden sakın-

makta en iyi derecede olduğu zaman.” *Ve ahrasahümâ alâ esbâbe’l-hayr.* “Hayır hasenât, sevap kazanma konularında da en istekli, en gayretli, en arzulu olduğu zaman.”

Burada Peygamber Efendimiz’in sevdiği aklın nasıl olması gerektiğini anlıyoruz:

Allah’ın haram kıldıklarından sakınmakta en harîs, hayır çeşitlerini işlemekle de en istekli, en gayretli olduğu zaman en akıllı olmuş oluyor.

Ve in kâne dûnehû fi’l-ameli ve’t-tatavvu’. “İşlediği amellerde, nafîle ibadetlerde ötekisinden az yapmış olsa bile bu akılda olduğu zaman, namazı Uhud Dağı kadar sevaplı olur.”

Buradan neyi anlıyoruz?

Ne yapmamız gerektiğini anlıyoruz.

Şahsî hayatımızda, ibadetleri makbul olan Peygamber Efendimiz’in sevdiği, takdir ettiği bir insan olmak için ne yapmamız gerekiyor? Ne çıkıyor ortaya?

Allah’ın haram kıldıklarından çok titizlikle kaçınmamız gerekiyor. Harama bakmayacağız, haram yemeyeceğiz, haramı dinleme-

yeceğiz, haram söylemeyeceğiz, günaha yanaşmayacağız, bulaşmayacağız, takvâ ehli olacağız, verâ sahibi olacağız. Yani çok iyi derviş olacağız, bir.

İkincisi; hayırların her türlüünü, her çeşidini işlemekte çok istekli, çok gayretli olacağız. Niyetimiz, isteğimiz, arzumuz, hedefimiz, gayemiz her çeşit hayrı yapmak olacak; bu hususta içimizde bir muazzam istek olacak, yapma arzusu olacak.

Hayır yapmakta çok istekli, günahlardan kaçmakta çok dikkatli olmamız lazım. Böyle olduğu zaman sevabı çok oluyor, makbul bir kul oluyor.

Allah bizi günahlardan tarif edildiği şekilde kaçınanlardan eylesin.

Hayrın çeşitlerinden de kısmen bahsettim. Onların her çeşidini ve daha güzellerini bulabilirsiniz. Ben de size mesleğimiz dolayısıyla, çevremiz dolayısıyla daha çok sevap kazanma imkânları, daha başka hayırlar söyleyebilirim, karşınıza gelebilir.

Hayrı yapmakta çok istekli olacağız. Günahlardan kaçınmakta çok dikkatli olacağız.

Allahu Teâlâ cümlemizi o kullardan eylesin. Hem dünyası hem âhireti mamur olanlardan eylesin.

Allah hepinizden razı olsun. Allah vücudlarınıza âfiyet versin. Haneninize saadet versin. Kalplerinize huzur ve itminan versin. Ömrünüze bereket versin. Kazancınız helal olsun, bol olsun. İbadetleriniz, taatleriniz makbul olsun. Allah sevdiği, razı olduğu hayırları işlemeye muvaffak eylesin. Ömrünüzü hayırlı ve verimli geçirmeyi, sevaplı geçirmeyi nasip eylesin. Uzun ömürle yaşamayı nasip eylesin. Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmayı nasip eylesin. Cümlemizi cennetiyle cemâliyle müşerref eyleyip Peygamber Efendimiz'e komşu olmayı nasip eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

25 Safer 1417 / 12.07.1996

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

